

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 2 שנה 2020

בית ספר: בית ספר טיומקין לכלכלה B.A

מיקרו כלכלה 3: הצרכן והיצרן בתחרות משוכללת

מרצים/ות:

ד"ר נדב לוי nadavl@runi.ac.il

מתרגלים/ות:

מר מיכאל קריסטל michael.crystal@post.runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

מר מיכאל קריסטל michael.crystal@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	סוג הקורס:	שעות שבועיות:	נקודות זכות:
9019	שיעור	5	4

דרישות הקורס:	קוד קבוצה:	שפת לימוד:
מבחן סופי	202901901	עברית

תנאי קדם

קדם:

9007 - מתמטיקה לכלכלנים א'
9008 - מתמטיקה לכלכלנים ב'
9012 - מיקרו כלכלה 1: הצרכן והיצרן בתחרות משוכללת **או** 9683 - מיקרו כלכלה 1: קבלת החלטות כלכליות: צרכן
9018 - מיקרו כלכלה 2: הצרכן והיצרן בתחרות משוכללת

---

1. אינפורמציה א-סימטרית בשווקים תחרותיים

- סלקציה מוטה לרעה (Adverse Selection)
  - מודל ה-Lemons והאפשרות לכשל שוק
  - Adverse Selection בשוק לביטוח

2. מונופול

- אינפורמציה פרטית ובעיית המונופול. אפליית מחירים מושלמת
- תמחור מונופוליסטי: כלל הגמישות ההופכית ומדד לרנר לכוח שוק
- השפעות על הרווחה החברתית כתוצאה מקיום מונופול
- מונופול טבעי ופיקוח על מונופולים (רגולציה)
- מונופולים עוקבים. בעיית השוליים הכפולים (double marginalization)

3. אסטרטגיות תמחור של מוכרים עם כוח שוק

- אפליית מחירים (price discrimination)
  - אפליית מחירים ע"פ מאפייני צרכן נצפים (דרגה שלישית)
  - אפליית מחירים כאשר מאפייני צרכנים אינם נצפים (דרגה שנייה):
  - אפליית מחירים (בכמויות) אופטימלית מסדר שני
- קשירת מוצרים (bundling)

4. סיכון מוסרי (moral hazard)

5. תורת המשחקים

- משחקים סימולטניים (בצורה נורמלית)
  - תיאור משחק בצורה נורמלית באמצעות מטריצת תשלומים
  - הגדרת אסטרטגיות שולטות ונשלטות ושיווי משקל באסטרטגיות שולטות
  - שיווי משקל נאש: מציאת שיווי משקל, ריבוי שיווי משקל ואי קיום ש"מ באסטרטגיות טהורות
- משחקים סידרתיים (בצורה רחבה)
  - תיאור באמצעות עץ משחק
  - אינדוקציה לאחור ושיווי משקל תת-משחק פרפקטי

6. תחרות לא משוכללת ומדיניות תחרות (competition policy)

- מודלים של תחרות בין מעטים (אוליגופול)
    - תחרות כמויות (קורנו)
    - תחרות במחירים (ברטרנד) במוצרים הומוגניים ומגוונים
    - תחרות כמויות סידרתית (סטקלברג)
  - מדיניות תחרות
    - רקע - ריכוזיות ותחרותיות
    - הגבלים עסקיים - סקירה
-

מטרות הקורס

הקורס מתחיל בניתוח של כשלי שוק ניתוח הנוצרים בתחרות משוכללת כתוצאה מקיום אינפורמציה א-סימטרית בין משתתפים שונים בשוק. בהמשך נעבור לתאר שווקים שבהם התחרות אינה משוכללת כתוצאה מריכוז של כח שוק בידיו של מוכר יחיד (מונופול) או מוכרים מעטים (אוליגופול). נתאר מספר רב של מבני שוק אפשריים (תחרות בכמויות ובמחירים, הובלה אסטרטגית, וכדומה), נסקור קשת של פרקטיקות תמחור הנהוגות ע"י מונופולים ומוכרים בעלי כח שוק, נדון בהרחבה בהשלכות על הרווחה החברתית וננתח התנהגות מיטבית של מונופול העומד בפני צרכנים שלהם אינפורמציה פרטית. בחלק זה של הקורס ינתן מבוא למושגי היסוד בתורת המשחקים, ויוצגו מושגי פתרון מרכזיים לניתוח של בעיות עם מספר משתתפים המתנהגים באופן אסטרטגי.

אופן ההוראה: הקורס מורכב משיעור ומתרגול, המועברים בשתי קבוצות מקבילות (שיעורים: ימי ב' ו- ג' 08:45-11:15 ותרגולים בימי ד'). ככלל, חומר הלימוד וקצב ההתקדמות בכל הקבוצות זהה, כך שאם אינכם יכולים בשבוע מסוים להגיע לשיעור/תרגול בו אתם רשומים, אתם יכולים להגיע לקבוצה אחרת (וזאת בכפוף לכך שיש בה מקום פנוי). ככלל, בשיעור לומדים חומר חדש, לאחריו מקבלים תרגיל שיש לפתור ולהגיש עד השבוע הבא. בתרגול, המתרגל יפתור מספר שאלות מרכזיות מהתרגיל הקודם תוך דגש על האינטואיציות המרכזיות וכן מספר תרגילי הכנה לתרגיל הבא. מכיוון שלא כל התרגילים יפתרו בתרגול, חשוב מאוד לעבור באופן עצמאי על פתרונות התרגילים שיפורסמו בכל שבוע

מבנה ציון הקורס

תרגיל שבועי: יועלה באתר הקורס עד יום שני בערב. את התרגיל יש להגיש דרך המוזל עד לשעה 8:00 ביום של השיעור שאליו אתם רשומים שבוע לאחר מכן. את התרגיל יש להגיש בקובץ PDF בודד. באחריותכם לוודא שתרגיל סרוק ניתן לקריאה. תרגיל לא קריא לא יבדק! (הדרכה על הגשה מקוונת תינתן בתחילת הסמסטר). ההגשה היא אישית בלבד. תרגילים שיוגשו מאוחר יותר לא יתקבלו, להוציא במקרה של שירות מילואים / מחלה עם אישור בכתב. פתרון מלא יועלה באתר הקורס לאחר מועד ההגשה האחרון ביום שלישי.

התרגילים הם חלק מרכזי מן הקורס, וחשוב מאד שתתמודדו עם כל אחד מהתרגילים בעצמכם שכן הלמידה מתרחשת דרך החשיבה על התרגילים (ניתן ואף מומלץ לעבוד על התרגיל בקבוצות, אך כתיבת התרגיל וההגשה חייבות להיות אישיות). נדגיש כי מניסיונו בעבר, הסיכוי לעקוב אחרי הקורס ולהצליח במבחן מבלי להתמודד עם התרגילים אינו גבוה.

במהלך הסמסטר ינתנו 12 או 13 תרגילים. הניקוד מלא לכל תרגיל הוא נקודה וחצי לציון הקורס הסופי. התרגיל המלא הוא כמות התרגול השבועית המומלצת לדעתנו במהלך הסמסטר כדי להכין את עצמכם באופן מיטבי לבחינה. פתרון של חלק מהשאלות בלבד יזכה בניקוד חלקי. לכל אחת מהשאלות יינתן ניקוד מלא על ניסיון לפתור ברצינות את כל הסעיפים, גם אם הפתרון אינו נכון (ובלבד שהגשתם את העדויות לכך) ולא יינתן ניקוד אחרת. ניתן להיעזר בנו במהלך השבוע אם אתם מתקשים בשאלה כלשהי. במקרה של העתקה (מחבר או מפתרון משנה קודמת) התרגיל יפסל, יופחתו נקודות נוספות ויתכנו צעדים משמעותיים נוספים

ציון הקורס: הציון יקבע לפי הבחינה הסופית וניקוד התרגילים. לדוגמה, תלמיד שיצבור 16 נקודות וקיבל 70 בבחינה הסופית, ציון הקורס שלו יהיה:

$$16 + 0.84 * 70 = 74.8$$

שעות קבלת מרצה

ניתן לקבוע שעת קבלה בתיאום מראש ברוב ימי השבוע (חדר PE415)

שעות קבלת מתרגל יפורסמו בהמשך

פרטי עוזר הוראה

הערות נוספות

השיעורים והתרגולים מתחילים בדיוק בזמן! על מנת לא להפריע לחבריכם, לא תתאפשר כניסה לאחר השעה הרשומה (כולל מההפסקה). כניסה מרוכזת למאחרים תתאפשר 10 דקות לאחר תחילת כל שיעור.

- בשל טכס יום הזכרון לחללי צה"ל השיעור בתאריך ה- 27.4 יתחיל בשעה 08:00 ויסתיים בשעה 10:25

רשימת קריאה

ספרי לימוד: הרצאות הקורס לא תתבססנה על ספר לימוד יחיד כלשהו. בספריה ישנם מספר ספרי מיקרו כלכלה טובים (Intermediate Microeconomics) המכסים חלק גדול החומר הנלמד בקורס.

עברית:

- יוסי מועלים - תורת המחירים: תחרות לא משוכללת ושווי משקל כללי. אקדמון, פרקים 6-9 (לא מכסה נושאים באינפורמציה)
- תורת המחירים ב' - האוניברסיטה הפתוחה.

אנגלית:

- Berhneim and Whinston: Microeconomics, McGraw-Hill

• Varian, Intermediate Microeconomics: A Modern Approach, Norton;

מצגות: השיעורים בקורס יועברו בעזרת מצגות. המצגות יפורסמו מדי שבוע באתר הקורס עד ליום שבת בערב ובדרך כלל מוקדם יותר. מומלץ כי תורידו ותדפיסו את המצגת המתאימה לפני השיעור, כך שבזמן השיעור תוכלו לכתוב את הערותיכם ישירות על המצגות. ניתן להוריד את המצגת בפורמט של 2 שקפים או 3 שקפים לעמוד לפי בחירתכם.